

<p>De aanslag op de Berlijnse kerstmarkt (december 2016). belga</p>

De aanslag op de Berlijnse kerstmarkt (december 2016). © belga

**EGMONT INSTITUUT WAARSCHUWT VOOR DREIGENDE
'TERREURBESTRIJDINGSMOEHEID'**

‘Alertheid voor verse golf jihadi’s mag niet verslappen’

Ook nu IS verslagen is, moeten we de inspanningen tegen terrorisme volhouden, om diverse redenen, zeggen Rik Coolsaet en Thomas Renard.

Hoe gaan landen om met terugkeerders?

VAN ONZE REDACTRICE **MARJAN JUSTAERT**

BRUSSEL | Zowel België als onze buurlanden Nederland en Duitsland hebben de voorbije jaren een zichtbare – en grotendeels gelijklopende – evolutie doorgemaakt op het vlak van terreurbestrijding. In de drie landen werd de wetgeving aangepast, werden nieuwe overlegplatformen gecreëerd en is de zoektocht naar succesvolle deradicaliseringsmethoden volop aan de gang (*zie inzet*).

‘Wat betreft volwassen Syriëstrijders die nog in de Levant zijn, nemen ze een dubbelzinnige houding aan’, stellen professoren Rik Coolsaet en Thomas Renard van het Egmont Instituut. ‘Als je het *off the record* vraagt aan Belgische, Nederlandse of Duitse regeringsleden, zullen ze toegeven dat ze hun *foreign terrorist fighters* (FTF’ers) liever niet zien terugkeren. Geen van de drie gaat echter zover als Frankrijk of het Verenigd Koninkrijk, die hun eigen terroristen gericht lieten uitschakelen toen de strijd tegen IS nog volop gevoerd werd in de regio.’

Post-kalifaat-tijdperk

Dat de strijd intussen beslecht is, betekent niet dat het terrorisme uitgeroeid is. ‘De instorting van het kalifaat is het einde van een hoofdstuk in de geschiedenis van het jihadisme, niet het einde van het jihadisme zelf’, waarschuwen Coolsaet en Renard. ‘Wel biedt de instorting een *window of opportunity* om de inspanningen van de laatste jaren te evalueren en op punt te stellen, zodat we de voedingsbodem voor ronselaars van terroristische netwerken wegnemen.’

‘De instorting van het kalifaat biedt de kans om de voedingsbodem voor ronselaars van terroristische netwerken weg te nemen’

RIK COOLSAET

Onderzoekers Egmont Instituut

Doen de onderzochte landen dat voldoende? De Egmont-onderzoekers ontwaren een dreigende ‘terreurbestrijdingsmoeheid’ die doet denken aan het einde van het vorige decennium. ‘Er heerste toen een gevoel van opluchting in Europa omdat terreurdaden duidelijk waren afgenomen, een heleboel cellen waren ontmanteld en het aantal

<p>De aanslag op het Joods Museum in Brussel (mei 2014). belga</p>

De aanslag op het **Joods Museum** in Brussel (mei 2014). © belga

jihadi's numeriek verminderde.' Verschillende lidstaten verlaagden hun dreigingsniveau en er sloop een zekere moeheid/laksheid in de strijd tegen terreur. 'Gevolg: het uitbreken van de oorlog in Syrië en de snelheid en omvang waarmee FTF'ers ineens vertrokken vanuit Europa om te gaan strijden tegen Assad – al dan niet aan de zijde van IS – zag niemand aankomen.'

Van nul herbeginnen

Die fout mogen we niet nog eens maken, luidt het, ook al is het dreigingsniveau onlangs verlaagd. Het internationale karakter van het terreurnetwerk maakt het des te ingewikkelder om het op te rollen, grensoverschrijdende samenwerking blijft dus aangewezen. 'Daarnaast is er de blijvende dreiging van de *homegrown terrorist fighters* (HTF'ers) die thuis achter hun computer radicaliseren en veel moeilijker in te schatten zijn. Als we de investeringen stopzetten of de strijd afbouwen, riskeren we volgende keer van nul te moeten herbeginnen. De *sense of urgency* voor een verse jihadi-golf mag niet verslappen.'

Hoe gaan landen om met terugkeerders?

België

- 413 vertrekkers, een derde is teruggekeerd.
- Minimum 137 kinderen, van wie 75 procent 'kalifaatbaby's'.
- Aanslag op Joods Museum in mei 2014 (door terugkeerder Mehdi Nemmouche) is keerpunt in strijd tegen terrorisme.
- *Criminal justice approach*: wie terugkeert, gaat de gevangenis in.

Nederland

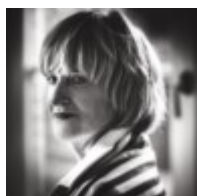
- 285 vertrekkers, 50 terugkeerders
- Tachtigtal kinderen. **Kinderbescherming ontfermt zich actief over de min-12-jarigen.**
- Debat over terugkeerders is er erg gepolitiseerd na de 'pas je aan of rot op'-uitspraken van onder anderen premier Mark Rutte.
- Terugkeerders komen in streng supermax-detentieregime
- Slechts 7 veroordelingen tot nu.

Duitsland

- Meer dan 960 vertrekkers, een derde zou teruggekeerd zijn.
- **Slechts 10 procent van de terugkeerders wil IS de rug toekeren.**
- Elke terugkeerder maakt het voorwerp uit van een gerechtelijk onderzoek, maar er zijn veel minder processen dan in België.

- Aanslag op de kerstmarkt in Berlijn (eind 2016) vormt keerpunt: ook de immigratiewetten komen in het vizier.
- Duitse vertrekkers die gevangen genomen zijn in Syrië of Irak krijgen wél consulaire hulp.
- Geen geharmoniseerde deradicaliseringsstrategie, dat is een zaak van de *Länder*. (mju)

LEES MEER

VANDAAG | ‘Het Strafhof moet dringend in de spiegel kijken’
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20190125_04131754)

VANDAAG | ‘Dit is geen uitbuiting, maar een gezin’
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20190125_04131756)

VANDAAG | ‘Hou vol. Je hebt meer macht dan je denkt’
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20190125_04131761)

VANDAAG | Hoe verzoen je de gele en de groene hesjes?
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20190125_04131750)

VANDAAG | Gloriedagen op een praalwagen
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20190125_04131704)